

Créad do choisc cogadh Laighean?

[Mac Airt, Seán, *Leabhar Branach*, Dublin, 1944, poem 50]

Mathghamhuin Ó hUiginn .cc.

1 Créad do choisc cogadh Laighean
triall cáich sul do críochnuigheadh?
créd fáth a síothaighthe soin
tar Ráth bhfíochfhoirfe bhFionntain?

2 Gus aniú ní raibhe riamh
tosach síodha ag sluagh Gailian
tar mhéd oire Fhuinn Criomhthoin
ó dhruing oile d'Éirionnchalbh.

3 Do chleachtdaois do chleachtadh dáibh,
dámadh síoth d'Éirinn fhódbháin,
triall neamhfhosaidh gus a-niugh
fá fhiadh ghreaghfosaidh Gaoidhiul.

4 Tós cogaidh do thocht dá ttaoibh
fá mionca lé cloinn Chathaoir
iná tós síodha acht ré seal;
na síona fós ag filleadh.

5 Níor saoilleadh go tteacht as-teagh
fosaidh Gall re gort Gaoidheal
teacht dóibh tar Éireanncha air,
slóigh fá déidheancha ag deabhaidh.

6 Gus an umhla nua-sa a-niugh
ní chualamar cath Laighiun
gan rún fichidh gliadh lé goimh,
riamh gan chrithir san gcagail.

7 Ní fonn síth, ní súil ré haoibh,
as ciontach re cloinn Cathaoir;
ní combáidh ré cathoibh Gall
fachoin fhorráin dá n-iomchrann.

8 Gá ttú, is é a n-adhbhar soin.
fuaradh Féilim mheic Fiachaidh:
ón anbhuaín do chleacht fá a gceann
barrbhuaín bu-dheacht a ndícheall.

9 Ní guth dó éirghe as a n-ucht,
leis teagmhadh tús a nguasocht,
dá chiorrbhadh a gcéidrinn ghliadh

fá fhionnmhagh géigshlim Ghailian.

10 Do cuirthí ar mhac meic Aodha
cédfhromhadh cath bhforraonda;
gach ceas 'na cheann do cuirthe,
teann na ttreas a tteagmhuighthe.

11 Meallta dhó [dia do phudhoir]
méd ar fhulaing d'iorghalaibh
ag fornaidhe thoir is tiar
do thoil gormmuighe Gailian.

12 Ní choigleadh a chrú a gcathaibh,
ní fhilleadh ó anfhachain,
ag sníomh lann, ag cor chosguir
gomh Ghall nó gur ghríosasdoir.

13 Ní sheachnadh bearnain mbaoghluigh,
ní fhilleadh ó iolfhaobhruibh
do shúil ionghoire beann mBreagh
tar ceann lionnmhoighe Laighean.

14 Críoch Laighion na leargmhagh gcuir
dá roinntí do réir dochuir,
ar bheith ag turbhródh gach tinn
do-seich a hurmhór d'Fhéilim.

15 Dá bhfaghadh sé, is sé ar meas,
cion a anshóidh dá haoibhneas,
ní dhruidfeadh ré tocht as-teagh,
ní thuigfeadh olc dá n-uigheadh.

16 Forghla a ndochar, díon a gcean,
air do chuidís cath Laighean,
's gan leath sochair dá roinn ris,
do mhothuigh choill a gcairdis.

17 Ód-chí a n-égcomhthrom air,
maith fuair Feilim mac Fiachaidh,
's ar chosain d'orghráin orthaibh,
congmháil fhosaidh d'allmhurchaibh

18 Cúis a maca samhla soin
tarla ag ainmhidhe alloidh,
teidhm nár hadhnadh a aithghin,
fá sheilbh adhbhadh n-anaithnidh.

19 Leómhain is nathruigh nimhe
tarla a n-inis d'áiridhe,

nó gur shní croidhe a gcolga,
ar tí ar-oile d'ionnarba.

20 Treabh na leómhan a leath dí,
aitreabh na nathrach neimhi
san taobh ar-aill don innsi,
nár fhaomh faille 'na feithimh-si.

21 Biasda bunaidh na hinnsi
tig dá ttnúth 'na timchill-si,
ar meabhsoin a holc fán eing
cneasghoin a gcorp gan choigeill.

22 Iar sin leigid na leómhuin
díobh re hintinn éidtreóraigh
a bhfeirg ar throime a ttoirsi
ag seilg loinne an leómhain-si.

23 Na nathracha Goill Ghuir Breagh,
na leómhain laochruidh Laighean,
tug sé a n-aithbheóghadh inn,
is é an flaithleómhan Feilim.

24 Goill na tíre ag tógbháil chinn
ón uair do airis Feilim;
bann 'gá ttreabhthachoibh ré [a] taoibh
fá sheanchlochuibh clann gCathaoir.

25 Ní thaobhaid Laighnigh lot Goill,
ní thógbhuid airm dá n-ealchoing;
ortha féin do chló a gconfaidh
ón ló as réidh do Raghnaillchaibh.

26 Giodh eadh trá, dá ngríosdaís Goill
fearg ar-ís ar Ua nDomhnuill,
mór bhfear dár bhathfhabhairt soin;
ceadh acht athadhoint fhalaigh?

27 An teine ó théid a ttreisi,
deacair eadráin oirthéi-si;
guais fothradh a frosa soin,
osa a tornamh ó thosaigh.

28 Dá ttógdaois ar thuir mBearbha
dul 'na armuibh infheadhma.
siar go Clíodhna ngreaghaigh ngil
dob iomdha d'fhearaibh éididh.

29 Ní bhia slios laoch go Line,

dá ngabha a cholg cneisnimhe,
's go hAird Uladh fá gclaon coill,
ná taobh curadh gan chathloinn.

30 Dá gcuire a chathbharr 'ma cheann,
ní bhia am Chliaigh ná a gCnoc Raoileann
ar n-ionnsma reann a gcleath gcorr
neach gan a cheann a gcathbharr.

31 Ní bhia mar iadh fhiséil spuir,
mar shilfeas a shreabh cogaidh,
spor a gcomhdha ar fheadh an fhuinn
ná sleagh ná omna ar ealchuing.

32 Dá ngabha aradhain eich,
ní fágthur uime d'aoineleith
láimh ré teach Gaoidhil ná Goill
each aoinfhir acht 'na hudhaim.

33 Mac Saidhbhe, glún ré Galloibh,
iocht dá n-adhruid Ragnallaigh,
a mhire a n-éigion an áigh,
tine nách éidior d'eadráin.

34 Beithir lonn lingear treasa,
rún foghla, fos flaitheasa,
díon droibhél, caomhtha coguidh,
coilén fraochdha fíorabuidh.

35 Sraoineadh troda, toirneamh gliadh,
tairseach cean críche Gailian,
gus beithrioch fichidh fala,
crithir fheithmhíoch iomghona.

36 Biaidh síoth a Laighnibh ré a linn
ón tráth do thoiris Féilim;
lasfuidh grian, gealfuidh an ré,
fearthuín ní iar an úirchré.

37 Ceangal síthe, seachnadh goimh,
eól dún, a inghean Fhiachaidh,
bíodh nach fionnfadh cogar cean,
cogadh d'iomchar madh éigean.

38 Cuid oile dá hairrdhibh sin
feithiomh ceall, caomhna neimhidh,
ní adhrann baos do bhunadh,
an t-aos anbhfan d'anaghal.

39 Biaidh a clú ar congmháil uaidhe,
congbhaidh sí ar sén deaghuaire,
múr treabhamhra a tteannta scol,
ceardcha ar n-ealadhna dh'óradh.

40 Méin a haithreadh adhruidh soin,
inghean Fhiachaidh Í Thuathoil,
béim cogair dí ní dleaghair;
ní cogail í ar aoigheadhaibh.